

Kosovo. El 17 de febrer del 2008 la fins llavors província sèrbia de Kosovo esdevenia un Estat independent (fins ara el més jove d'Europa i del món), perquè així ho va proclamar el seu Parlament, sorgit d'unes eleccions democràtiques. La declaració fou unilateral sense el reconeixement de Sèrbia -que s'hi oposa frontalment- i de diversos països que no l'han reconegut, entre ells l'Estat espanyol o Rússia que manté el seu veto d'ingrés a les Nacions Unides. Seixanta estats han reconegut fins avui la nova República de Kosovo.

L'interès pel cas de Kosovo respecte a altres països, fins i tot del trencaclosques balcànic, és que es tractava d'una província integrant d'un Estat, no pas d'una "república" constituent d'una federació (com sí ho eren Txèquia i Eslovàquia, els països bàltics i tots els exsoviètics, Croàcia, Eslovènia, Macedònia, Montenegro ó Bòsnia), que teòricament tenien reconegut el dret constitucional a la secessió. Aquest no és el cas de Kosovo.

Malgrat el veto de varis països al reconeixement internacional, la independència kosovar compta amb el recolzament de l'informe encomanat per l'ONU, elaborat pel diplomàtic finlandès Martti Ahtissari -Premi Nobel 2008- sobre el present i el futur de Kosovo. L'informe conclouïa amb una proposta molt matisada sobre quina hauria de ser, en consonància amb el parer contrastat dels habitants de Kosovo, la millor solució per a respondre al contenciós històric entre la comunitat albanesa majoritària (90%) i la minoria sèrbia (gairebé el 10%) que hi habita des de fa segles.

En síntesi, l'informe advocava perquè, davant d'un conflicte de mai acabar, amb morts per totes bandes els últims anys especialment, s'obrissin les portes a la independència del Kosovo; opció volguda pels kosovars albanesos molt majoritàriament. Encara que, a la vegada, puntualitzava que caldria abans, calmar els ànims dels albanesos i dels serbis. Per això que, de moment, seria recomanable, venia a dir l'informe, que els esforços polítics es centressin en tot allò que afavorís la convivència pacífica entre uns i altres. El text de Martti Ahtissari remarcava que ja és "insuportable el manteniment d'una administració internacional", que actua a Kosovo des de 1999 -just després del conflicte bèl·lic que enfrontà Sèrbia amb la coalició de països sota el paraigües de l'OTAN-. Ahtissari remarcava que resultava igualment inadmissible intentar, al preu que sigui, "la reintegració de Kosovo a Sèrbia". La independència seria, per tant, l'única sortida justa, convertida en efectiva quan l'ONU i la Unió Europea es possessin d'acord per a protegir-ne l'accés pacífic.

Inicialment, en la proposta d'independència del diplomàtic finlandès, l'ONU hauria de fixar un període intermedi, que es tancaria amb la independència de fet del Kosovo, en

què "personal civil internacional de la Unió Europea" i un retent de l'OTAN vetllarien perquè anés triomfant la idea que cal arribar a un punt final en què desaparegués del tot la perniciosa "ambigüitat política" existent que posava "en perill la pau i l'estabilitat". La proposta va ser ben rebuda pels albanokosovars, si bé la majoria d'ells haurien preferit un pronunciament més nítid a favor de la independència immediata. Per part sèrbia l'informe de l'ONU va rebre el rebuig més absolut. La proposta, per tant, va entrar en un punt mort. Per això, la còmoda majoria parlamentària obtinguda el novembre de 2007 per les forces albanokosovars encapçalades pel Partit Democràtic, de l'exguerriller Hashim Taçi (34,3% vots i 37 escons d'un total de 120), actual Primer Ministre i de la Lliga Democràtica de l'històric -ja desaparegut- Ibrahim Rugova, amb un 22,6% dels vots i 25 diputats accelerà una sortida unilateral. Gairebé totes les forces representades al Parlament eren partidàries entusiastes de la independència, i tingueren clar que no existia cap més solució que la declaració unilateral i la via dels fets consumats.

El rebuig frontal del govern serbi a la proposta d'Ahtisaari va deixar en punt mort les converses, que ja es trobaven sense solució. Així, les autoritats kosovars van anunciar a finals d'any del 2007 que les seves intencions eren proclamar la declaració d'independència de forma unilateral davant la fi del procés diplomàtic, tal com havíem promès a les eleccions de novembre, i -cal aclarir-ho el suport decisiu dels Estats Units en tot aquest procés. Aquest anunci es va concretar finalment el 17 de febrer de 2008 quan el Parlament de Kosovo, reunit en sessió especial, va proclamar la seva independència sota el nom de República de Kosovo. Dels 120 diputats, 109 eren presents en el moment de la votació, tots votaren unànimament per la independència. Els 10 representants de la minoria sèrbia més un altre diputat no feren acte de presència. Estats Units, el Regne Unit i França van donar el vist-i-plau obertament a la declaració, mentre Sèrbia i Rússia la van rebutjar totalment. Diverses protestes es van realitzar a Belgrad contra la declaració, mentre la majoria dels països de la Unió Europea i dels estats balcànics van reconèixer oficialment al nou país. No obstant això, a causa de l'oposició russa i al seu poder de veto, aquesta no ha estat acceptada per les Nacions Unides.

Quant a organitzacions internacionals, la República de Kosovo va ingressar en el Fons Monetari Internacional (FMI) el 5 de maig de 2009. Aquest fet va propiciar la seva sol·licitud d'incorporació al Banc Mundial, la qual va ser votada el 4 de juny de 2009 i, de fet, constitueix la primera integració del novell Estat a un organisme especialitzat de les Nacions Unides. Després d'aquesta situació, Kosovo es postula ingressar al Consell d'Europa, per al qual necessita el suport de dos terços dels seus membres. En el cas de la Unió Europea, encara que aquesta no reconeix països formalment, no existeix una política oficial que accepti la independència de Kosovo ja que per a fer-ho és necessària la unanimitat dels seus membres, la qual no s'ha assolit; no obstant això, el Parlament Europeu sí ho ha fet de forma particular.

L'any passat, Belgrad va demanar una opinió al Tribunal Internacional de Justícia sobre la legalitat de la declaració d'independència de la petita república. Els jutges encara no s'han pronunciat. Els representants de Sèrbia s'acullen a la Resolució 1244 de l'ONU que garantia que Kosovo seguís sent part íntegra del país amb diversos graus d'autonomia.

La República de Kosovo no exerceix de facto la seva sobirania sobre la totalitat del territori kosovar. Al nord de Kosovo (Mitrovica es actualment una ciutat dividida en dos parts), de majoria ètnica sèrbia, és administrat autònomament amb la coordinació de l'*Assemblea Comunitària de Kosovo i Metohija*, organisme que no admet l'autoritat del

govern de Pristina, creat al juny de 2008 amb el suport de la República de Sèrbia i que, al seu torn, no és reconegut pel govern de la República de Kosovo.

Kosovo ha estat considerat històricament el bressol del poble serbi, encara que la seva població actual és majoritàriament d'origen albanès. Des de mitjans dels 80 les protestes en demanda de major autonomia i contra la discriminació de la majoria albanesa sovintejen la regió, la més pobra de la federació iugoslava, molt vinculada a l'extracció minera. Els conflictes socials deriven aviat en emandes polítiques de major democràcia i elevar la província a l'estatus de República en peu d'igualtat amb la resta de la federació. Tot plegat el govern serbi aprofita la crisi per atiar un nacionalisme agressiu panserbi.

El govern de Slobodan Milosević va suprimir el 1989 l'autonomia de la província concedida per Tito el 1946. Durant els següents 10 anys, en la dècada els 90 el segle passat, una forta tensió va anar acumulant-se entre Belgrad i la província amb majoria independentista. Un govern "a l'exili" liderat pel ja desaparegut Ibrahim Rugova, va encapçalar una llarga i dura resistència pacífica. El 1999, després d'un increment de les agressions i una dura repressió que venia patint la població albanokosovar sota el règim de Milosevic -que va ser qualificat d'intent de genocidi- i el fracàs de les converses de Rambouillet per trobar un compromís entre les parts, esclata la Guerra de Kosovo que va enfrontar a la República Federal d'Iugoslàvia contra una coalició internacional sota el paraigües de l'OTAN. L'anomenat Exèrcit d'Alliberament de Kosovo -guerrilla- va entrar de ple en l'escenari bèl·lic.

A la fi del conflicte bèl·lic, l'Organització de les Nacions Unides va establir una missió de pau. Encara que Kosovo va romandre de *iure* com una província autònoma sota sobirania de Sèrbia, la MINUK (Missió de pau de Nacions Unides a Kosovo) es mantindria a càrrec de l'administració del territori al costat de dirigents de l'ètnia albanesa, mentre Belgrad se la mantenia aïllada internacionalment amb un bloqueig comercial i diplomàtic. En virtut de la resolució 1244 e l'ONU era precís avançar en un procés negociat sobre el futur de Kosovo. Un cop la República Federal d'Iugoslàvia -convertida des del 2003 com una confederació entre Sèrbia i Montenegro- entra en un procés liberalitzador. I un cop fora de joc Milosevic i les forces que el donaven suport, Sèrbia entra en un procés de reintegració en l'arena internacional. El context aconsellava fer entrar el problema de Kosovo en una fase resolutive. L'informe de l'ONU encomanat a finals del 2005 al diplomàtic Martti Ahtissari, enllestit a finals del 2007, desencadenaria la proclamació unilateral del nou Estat que es declara com un "estat de dret, democràtic, social i multinacional" en la seva nova constitució.

Kosovo:

Idiomes oficials: Albanès, serbi (a nivell territorial també són oficials el turc, el romaní, el *našinski* i el *bosni* (de fet serbo-croat o serbi, parlat per la comunitat musulmana d'origen bosniac).

Capital: Pristina

Ciutat més gran: Pristina

Superfície: 10.887 km²

Població: 2.200.000, Estimació 2005

Densitat: 220 hab/km²

Moneda: Euro (EUR)

Independència de Sèrbia, el 17 de febrer de 2008